

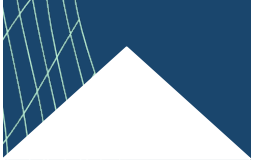
ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

**«ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО ТА ОФОРМЛЕННЯ
ПРЕЗЕНТАЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ»**

Затверджено на засіданні кафедри
мовних та гуманітарних, дисциплін
Протокол № 1 від 02.09.2025 р.

Запоріжжя 2025

УКЛАДАЧ(І):

Рагуліна Надія Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри

Ірина СМІРНОВА

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Опис курсу: курс спрямований на формування у слухачів системи знань і практичних навичок ефективної усної комунікації та візуалізації інформації в професійному середовищі. У межах курсу розглядаються теоретичні засади ораторського мистецтва, психологічні аспекти публічних виступів, техніки переконливої аргументації, управління увагою аудиторії та подолання комунікативних бар'єрів.

Окрема увага приділяється принципам структурування виступу, логіці подання матеріалу, роботі з голосом, мовленням і невербальними засобами комунікації. Курс також охоплює сучасні підходи до створення презентаційних матеріалів, а також адаптацію презентацій до різних цільових аудиторій і форматів виступів.

Результатом опанування курсу є здатність слухачів впевнено виступати публічно, професійно презентувати ідеї, проєкти та результати досліджень, а також створювати зрозумілі, логічні та візуально привабливі презентаційні матеріали для освітнього, наукового та бізнес-середовища.

Вимоги:

- наявність базових знань з курсів риторики, психології, педагогіки, логіки;
- курсом передбачено набуття здатності чітко, аргументовано та впевнено презентувати ідеї, проєкти й результати діяльності в освітньому, науковому та професійному середовищі;
- наявність корпоративного облікового запису @mipolytech.education, Microsoft Teams, Word, Power Point;
- наявність особистого логіну та паролю в Moodle (для отримання або поновлення слід звернутися до куратора групи).

Програмні результати навчання:

- зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя;
- демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи;
- мати навички підготовки, структурування та проведення публічних виступів;
- вміти логічно, чітко й аргументовано викладати думки, використовувати вербальні та невербальні засоби комунікації, готувати та виголошувати публічні виступи різних типів;
- опанувати навички створювання структурованих, візуально привабливих презентаційних матеріалів та поєднувати усний виступ із презентаційним супроводом;
- асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу;
- вміти самостійно працювати, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення;
- демонструвати здатність діяти свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

Організація курсу, форми та методи навчання.

- Освітній процес будується як комбінація лекцій та самостійного вивчення навчального матеріалу на платформі Moodle – з одного боку, та

проблемно орієнтованих практичних занять з формуванням навичок стресостійкості.

– Під час вивчення курсу широко використовуються наочні засоби візуалізації (презентації, схеми, таблиці, рисунки), які використовують у поєднанні з активною діяльністю студентів.

– Ефективним є застосування роботи студентських груп і активних методів навчання, а саме: різноманітних рольових ігор, імітаційних ігор, обговорення конкретних ситуацій, випадків, робота в малих групах; дискусія; мозкова атака; аналіз конкретної ситуації; метод випадків; презентація; ділова гра; проведення методик на дослідження психіки.

– Відвідування практичних занять є бажаним; від здобувачів очікується ознайомлення з матеріалом перед заняттям, що дозволить побудувати практику у вигляді сполучення пояснень викладача та обговорення проблемних питань, які виникли при підготовці до заняття.

– Від здобувача потребується виконати індивідуальні завдання та модульні контрольні роботи у терміни, встановлені у розділі «Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання».

– З урахуванням поточної ситуації від учасників освітнього процесу очікується виконання вимог безпеки при сигналі «Повітряна тривога», санкції за залишення заняття або неявку на заняття не застосовуються.

– Опціонально доступні індивідуальні та групові консультації. З викладачем можна зв'язатися через електронну пошту, в чаті або в персональній розмові в MS Teams.

Мова освітнього процесу: українська, англійська (окремі джерела літератури, довідкова та інша інформація).

2 НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Для варіанту вивчення дисципліни як вибіркового компоненту освітніх програм

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Ораторське мистецтво як навчальна дисципліна. Мета, предмет та завдання риторики

Розглядається риторика як галузь гуманітарного знання та навчальна дисципліна. Визначаються її мета, предмет, основні завдання й місце в системі професійної підготовки сучасного фахівця.

Тема 2. Взаємодія оратора та аудиторії

Аналізуються особливості комунікативної взаємодії між оратором і аудиторією. Розкриваються чинники ефективного контакту, механізми зворотного зв'язку та роль аудиторії у формуванні виступу.

Тема 3. Об'єктивні перешкоди контакту оратора й аудиторії та їх урахування в організації аудиторії

Вивчаються психологічні, соціальні, фізичні та комунікативні бар'єри публічного спілкування. Окрема увага приділяється способам їх подолання та врахуванню умов середовища під час організації виступу.

Тема 4. Стратегія і тактика оратора

Розкривається поняття риторичної стратегії та тактики. Розглядаються прийоми побудови виступу залежно від мети, типу аудиторії та комунікативної ситуації.

Тема 5. Підготовка до публічного виступу. Оформлення презентації

Описуються етапи підготовки публічного виступу: від вибору теми до репетиції. Аналізуються принципи створення ефективної презентації та її візуального супроводу.

Змістовний модуль 2.

Тема 6. Мистецтво спору (полеміки)

Досліджуються основи аргументованого спору та культури полеміки. Розглядаються типи спорів, логічні прийоми аргументації та типові помилки в дискусіях.

Тема 7. Переконуюча комунікація

Висвітлюються психологічні та риторичні механізми переконання. Аналізуються способи впливу на думки, установки й поведінку аудиторії з дотриманням етичних норм.

Тема 8. Мистецтво самопрезентації

Розглядається самопрезентація як важливий елемент професійної комунікації. Аналізуються вербальні та невербальні засоби формування позитивного іміджу оратора.

Тема 9. Невербальна комунікація. Контакт з аудиторією

Вивчається роль невербальних засобів спілкування (жести, міміка, постава, зоровий контакт) у публічному виступі. Розкривається їх значення для встановлення довіри та утримання уваги аудиторії.

Тема 10. Культура сприйняття публічного виступу

Аналізуються норми й правила слухацької культури. Розглядається активне слухання як складова ефективної комунікації та фактор успішної взаємодії між оратором і аудиторією.

3 ОБСЯГ І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять та темами для денної форми навчання в разі вибору даної дисципліни як елементу індивідуальної освітньої траєкторії

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
		Усього	в т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СРС
Змістовий модуль 1						
1.	Ораторське мистецтво як навчальна дисципліна. Мета, предмет та завдання риторики.	11	2	2		7
2.	Взаємодія оратора та аудиторії	11	2	2		7
3.	Об'єктивні перешкоди контакту оратора й аудиторії та їх урахування в організації аудиторії	16	4	4		8
4.	Стратегія і тактика оратора	16	4	4		8
5.	Підготовка до публічного виступу. Оформлення презентації.	16	4	4		8
Змістовий модуль 2.						
6.	Мистецтво спору (полеміки).	16	4	4		8
7.	Переконуюча комунікація	16	4	4		8
8.	Мистецтво самопрезентації	16	4	4		8
9.	Невербальна комунікація. Контакт з аудиторією.	16	4	4		8
10.	Культура сприйняття публічного виступу.	16	4	4		8
Усього годин		150	36	36		78

тут і далі: Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

** в разі, якщо конкретних бюджет часу для семестру вивчення дисципліни як вибіркової відрізняється від наведеного вище, в робочому порядку викладач може коригувати обсяг та зміст занять

4 ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ

4.1 Розподіл балів за контрольними точками

Для варіанту вивчення дисципліни як вибіркової

Види контр. точок	Тижні																		Всього
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Робота на практичних заняттях		5	5	5					5		5	5	5	5	5		5		50
Складання індивідуальних завдань																10			10
Модульні контрольні роботи						20												20	40
Всього	40									60									100

4.2 Зміст та вимоги до контрольних точок

Назва контрольної точки	Опис контрольної точки, порядок її проходження та отримання балів
Робота на практичних заняттях	<p>Оцінка за роботу на практичному (семінарському) виставляється в Moodle. Набрана можлива кількість балів від 0 до 50 балів.</p> <p>Практичні заняття спрямовані на формування й удосконалення навичок публічного мовлення та презентації через виконання вправ, моделювання комунікативних ситуацій і аналіз власних виступів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – усні та письмові вправи на відпрацювання навичок ораторського мистецтва виконано повністю, чітко й упевнено, без помилок (5 балів). – усні та письмові вправи виконано правильно, допущено поодинокі помилки у мовленні або подачі (4 бали). – усні та письмові вправи виконано частково, є помітні помилки у структурі або мовленні (3 бали). – виконання непослідовне, значні мовленнєві помилки, слабкий контакт з аудиторією (1-2 бали).
Виконання та захист індивідуального завдання	<p>Індивідуальне завдання. Підготовлена презентація у вигляді файлу *PowerPoint розміщується у відповідному розділі дисципліни в Moodle, робота захищається на занятті. Оскарження оцінки може бути здійснене на останньому практичному занятті модуля. Невчасно складене індивідуальне завдання, повинно бути здано не пізніше ніж за тиждень до кінця семестру.</p> <p>Мах 10 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здобувачем виконано самопрезентацію повністю та впевнено; зміст чіткий і логічний; мовлення грамотне; встановлено контакт з аудиторією; образ відповідає меті презентації.. В кінці презентації вставляється список використаних джерел, оформлений за вимогами ДСТУ 2015 (10 балів). – здобувачем виконано самопрезентацію правильно; допущено незначні мовленнєві або структурні помилки; контакт з аудиторією загалом збережено. зазначений список використаних джерел але апробацію технік не здійснено, (7 балів). – здобувачем виконано самопрезентацію частково; зміст недостатньо структурований; є помітні помилки у мовленні; контакт з аудиторією нестійкий. і мета повністю не досягнута – індивідуальне завдання оцінюється в 5 балів; – завдання не виконані, мета в цілому не досягнута. Або робота не представлена у встановлений термін – індивідуальне завдання оцінюється в 0 балів.

Назва контрольної точки	Опис контрольної точки, порядок її проходження та отримання балів
Модульні контрольні роботи	МКР виконуються в Moodle під час останнього практичного заняття в модулі за 1 годину 10 хвилин. В разі неявки або неможливості виконання МКР з поважних причин на таке заняття допускається відкриття виконання МКР за погодженням з викладачем в інший час асинхронно. Кількість спроб не обмежується, однак обмеження по часу виконання МКР залишається. Кожна модульна контрольна робота включає блок тестових завдань з матеріалу модуля (max 20 балів). Тестові завдання являють собою тести множинного вибору з однією вірною відповіддю. Тести оцінюються за співпадінням з правильною відповіддю.

Додаткові зауваження:

– студент може оскаржити отримані оцінки в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу ([Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#)) та Положенням про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій ([Академічні політики : Polytechnic \(metinvest.university\)](#));

– оцінки, отримані за роботу на практичних заняттях, не можуть бути відпрацьовані або покращені, окрім процедури оскарження, оцінки за інші види поточного контролю можуть бути покращені за індивідуальною домовленістю з викладачем;

– викладач не має права знижувати оцінку за індивідуальне завдання або модульну контрольну роботу, якщо вони не були складені вчасно, однак в разі, якщо така робота була оцінена пізніше, ніж момент завершення теоретичного навчання у семестрі, то відповідна оцінка не враховується у рейтингу здобувачів освіти.

4.3 Форма підсумкового контролю. Порядок визначення підсумкової оцінки

	Варіант вивчення як вибіркової
Форма підсумкового контролю	залік, тобто підсумкова оцінка вставляється як сума оцінок поточного контролю без проведення додаткових контрольних заходів
Умови допуску до підсумкового контролю	якщо сума оцінок за поточний контроль за семестр становить менше 60 балів, необхідно відпрацювати відповідні види контролю поточної успішності до звершення теоретичного навчання
Порядок визначення підсумкової оцінки	Для варіанту заліку: <ul style="list-style-type: none"> – якщо протягом семестру за результатами поточного контролю здобувач освіти набрав менше 60 балів, то під час екзаменаційної сесії йому надається змога отримати/покращити власний результат з усіх видів поточного контролю, крім активності на навчальних заняттях; – в разі, якщо протягом семестру за результатами поточного контролю або в процесі покращення власних результатів здобувач освіти набрав більше 60 балів, йому виставляється фактична сума балів і оцінка «залік», в іншому випадку – «незалік».

Відповідність між прийнятими в університеті шкалами оцінки

Бальна шкала	Рівні	Характеристика	Традиційні шкали	
			Іспит	Залік
90-100	A	Студент демонструє видатний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, що засвідчують його безумовну готовність до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Відмінно	Залік

Бальна шкала	Рівні	Характеристика	Традиційні шкали	
			Іспит	Залік
82-89	B	Студент виявляє вищий за середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні незначні помилки	Добре	
75-81	C	Студент виявляє середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні деякі значущі помилки		
67-74	D	Студент виявляє задовільний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях наявні суттєві помилки	Задовільно	
60-66	E	Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати вивчення навчальної дисципліни		
35-59	FX	Низка запланованих результатів навчання не досягнуті. Рівень наявних результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Незадовільно	Незалік
0-34	F	Результати навчання відсутні або критично низькі		

4.4 Особливі підходи до визнання результатів навчання

– В разі, якщо дисципліна є обов'язковою для здобувача освіти, і він засвоїв повністю або частково відповідні програмні результати навчання під час отримання освіти на попередніх або такому ж рівні (дисципліна «Риторика» та ін.), то кредити та оцінка з дисципліни може бути перезарахована в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу ([Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#)). Консультацію з даного питання можна отримати у викладача, куратора або гаранта освітньої програми, завідувача кафедри, за якою закріплено цю дисципліну;

– В разі, якщо здобувач освіти обрав цю дисципліну як дисципліну вільного вибору, не зважаючи на той факт, чи вивчалася вона раніше, оцінка та кредити з цієї дисципліни не перезараховуються;

– В разі, якщо здобувач освіти хотів би самостійно вивчити певні курси з проблематики економічної теорії (наприклад, Coursera, Prometheus або інших платформ, в т.ч. платформ відкритих курсів вітчизняних та/або закордонних університетів), то 1) доцільно звернутися до списку рекомендованих вебресурсів або проконсультуватися з викладачем на предмет релевантності самостійно знайденого освітнього ресурсу програмі дисципліни; 2) в разі успішності опанування такого курсу, яке підтверджується сертифікатом або іншим способом, такому здобувачу у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті [Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певного виду поточного контролю;

– В разі, якщо здобувач освіти реалізував певний вид наукової роботи (тези, стаття, результативна участь у студентській олімпіаді тощо), то у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті [Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певного виду поточного або навіть підсумкового контролю; консультацію з питань визнання результатів неформальної та інформальної освіти можна отримати в уповноваженої особи від кафедри, яка викладає дисципліну; перелік таких осіб можна знайти за посиланням [Студентам : Polytechnic \(metinvest.university\)](#).

5 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базові

1. Флемінг К. Говорити легко та невимушено. Як стати приємним співрозмовником / пер. з англ. Ш. Нодя. Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2020. 238 с.
2. Борг Дж. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування. - Харків: Фабула, 2019. - 304 с.
3. Флемінг К. Говорити легко та невимушено. - Х.: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2020. - 240 с.
4. Овчиннікова А. П. Риторика як суспільно-культурне явище : курс лекцій. Херсон : ОЛДІ-плюс, 2020. 175 с.
5. Риторика: навч. посібн. / упоряд.: Т. К. Ісаєнко, А. В. Лисенко. Полтава : ПолтНТУ, 2019. 247 с.
6. Риторика : навч.-метод. посіб. / ред. С. Романюк ; уклад. Л. Мафтин. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьков. : Рута, 2020. 343 с.
7. Серета Н. В., Квасник О. В. Основи ораторської майстерності: навчальний посібник. Харків : НТУ «ХПІ», 2019. 304 с.
8. Шинкарук В. Д., Теслюк В. М. Основи риторики: навчальний посібник. Київ : Ліра К, 2021. 320 с.

Додаткові

1. Онуфрієнко Г. С. Риторика: Навч. посіб. К., 2019. 625 с.
2. Степура А. Виступ по-українськи. Ноу-хау сучасного оратора. Дніпро : Моноліт, 2018. 304 с.
3. Кацавець Р. С. Ораторське мистецтво: підручник. 2-ге вид., допов. Київ: Алерта, 2018. 215 с.
4. Куньч З. Й., Городиловська Г. П., Шмілик І. Д. Риторика: підручник / Нац. ун-т «Львів. політехніка». 2-ге вид., допов. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2018. 495 с. Риторичний практикум: навч. посіб. / З. Й. Куньч, Г.П. Городиловська, Я. Б. Турчин та ін. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2018. 212 с.

Web-ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Kortext : веб-сайт. URL: <https://kortext.com/>

6 АКАДЕМІЧНІ ПОЛІТИКИ

Як член спільноти Технічного університету «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» Ви маєте дотримуватися певних стандартів та академічної політики:

– **Академічна недоброчесність** вигляді академічного плагіату; фабрикації; фальсифікації; списування обману; хабарництва; необ'єктивного оцінювання; надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання

результатів навчання – прямо заборонено (докладніше про це – у Положенні про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ТОВ ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»); і в разі виявлення – **відповідний захід контролю (контрольну точку) буде оцінено в 0 балів за з наступним повідомленням декану факультету та голові комісії з академічної доброчесності Університету.**

– В разі випадку надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання студент може оскаржити процедури оцінювання за процедурами, передбаченими Положенням про організацію освітнього процесу (розділ 10).

– Матеріали в рамках курсу, захищені авторським правом, можуть бути використані лише тільки здобувачами освіти, яким призначено даний курс і для цілей, пов'язаних з цим курсом і не можуть поширюватися.

– Спілкування з однокурсниками та викладачем має бути професійним та ввічливим.

– Очікується, що Ви перевірятимете всі Ваші письмові повідомлення, включаючи поштові повідомлення та повідомлення у MS Teams на коректність змісту та мови.

– Використання ШІ не заборонене, разом з тим, воно має здійснюватися відповідально і з урахуванням «живих» політик щодо використання ШІ в Університеті: студент відповідає за повноту, вірогідність інформації, яка була згенерована/знайдена з використанням великих мовних моделей, здатний ідентифікувати у відповіді, яка частина інформації отримана з використанням технологій ШІ, а що є його власним здобутком/позицією.

– Університет прагне підтримувати середовище, вільне від дискримінації або дискримінаційних домагань, спрямованих на будь-яку людину або групу в межах своєї спільноти - здобувачів освіти, співробітників або відвідувачів.

Докладніше про академічні політики стосовно етичності поведінки, академічної доброчесності та протидію булінгу можна дізнатися за посиланням: [Академічні політики - Polytechnic \(metinvest.university\)](https://metinvest.university.edu.ua/uk/academic-integrity).